

CHARTA EDGARI REGIS

IN CONCILIO LONDONIENSI ANNO 970 VEL 972 DATA.

(Ex vetusto codice ms. Glastoniensi.)

In nomine Domini nostri Jesu Christi. Quamvis decreta pontificum, et verba sacerdotum inconvulsis ligaminibus, velut fundamenta montium, fixa sunt, tamen plerumque tempestatibus et turbinibus secularium rerum religio sanctæ Ecclesiæ maculis reproborum dissipatur ac rumpitur. Idcirco profuturum succedentibus posteris esse decrevimus, ut ea quæ salubri consilio et communi assensu diffiniuntur nostris litteris roborata firmentur. Quapropter dignum videtur, ut ecclesia beatissimæ Dei genitricis semperque virginis Mariæ Glastoniæ, sicut ex antiquo principalem in regno meo obtinet dignitatem, ita speciali quadam et singulari privilegii libertate per nos honoretur.

Hoc itaque Dunstano Dorobernensi atque Oswaldo Eboracensi archiepiscopo adhortantibus, consentiente et annuente Brithelmo Fontanensi episcopo cæterisque episcopis, abbatibus et primatibus, ego Edgar, divina dispositione rex Anglorum, cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector, in nomine almæ Trinitatis, pro anima patris mei, qui ibi requiescit, et antecessorum meorum præsentis privilegio decerno, statuo, confirmo, ut prædictum monasterium omnisque possessio ejus ab omni tributo fiscalium negotiorum nunc et in perpetuum libera et quieta permaneant, et habeant socam et sacam, etc., ita libere et quiete sicut ego habeo in toto regno; eandem quoque libertatem et potestatem quam ego in curia mea habeo, tam in dimittendo quam in puniendo, et in quibuslibet omnino negotiis, abbas et monachi præfati monasterii in sua curia habeant. Si autem abbas vel quilibet monachus loci illius, latronem qui ad suspendium, vel quodlibet mortis periculum ducitur, in itinere obvium habuerit, potestatem habeat eripiendi eum ab imminente periculo in toto regno meo.

Confirmo etiam et corrobore ut, quod hactenus ab omnibus nostris antecessoribus diligenter observatum est, Fontanensis episcopus, vel ejus ministri, super hoc monasterium, vel super parochiales ejusdem ecclesias, videlicet, Streete, Mirielinge, Budeclea, Schapwicke, Sowi, aut super eorum capellas, nec etiam super eas quæ insulis continentur, scilicet Bekeria, quæ parva Hibernia dicitur, Godeneja, Marteneja, Ferramere, Padenebergia, et Adredeseja, nullam potestatem omnino habeant, nisi tantum cum ab abbate, causa dedicandi vel ordinandi, advocati fuerint, nec eorum presbyteros ad synodum suam, vel capitulum, vel ad quodlibet placitum convocent; nec ab officio divino suspendant, et omnino nullum

jus in eos exercere præsumant. Monachos suos et prædictarum ecclesiarum clericos, secundum antiquæ Ecclesiæ Glastoniæ consuetudinem, et apostolicam auctoritatem, archipræsulis Dunstani, et omnium episcoporum regni mei assensu, abbas a quocumque comprovinciali episcopo voluerit ordinari faciat.

Dedicationes vero ecclesiarum, si ab abbate rogatus fuerit, Fontanensi episcopo permittimus. In Pascha quoque chrisma sanctificationis et oleum a Fontanensi episcopo ex more accipiat, et præfatis ecclesiis suis distribuatur.

Hoc etiam super omnia Dei interdictione et nostra auctoritate (salva tamen sanctæ Romanæ Ecclesiæ et Dorobernensi dignitate) prohibeo, ne persona cujuscumque potestatis, sive rex, sive episcopus, sive dux aut princeps, vel quilibet ministrorum eorum, Glastoniæ terminos, vel supradictarum parochiarum, perscrutandi, rapiendi, placitandi gratia, vel quidquam aliud faciendi, quod contrarium possit esse ibidem servientibus, intrare præsumant; abbati tantummodo et conventui potestas sit, tam in notis causis quam in ignotis, in modicis et in magnis, et in omnibus omnino negotiis, sicut supra memoravimus. Quisquis autem hujus privilegii mei dignitatem qualibet occasione, cujuscumque dignitatis, cujuscumque ordinis, cujuscumque professionis, pervertere vel in irritum deducere sacrilega præsumptione amodo tentaverit, sciat se procul dubio ante districtum Judicem, titubantem tremebundumque rationem redditurum, nisi prius digna satisfactione emendare studuerit.

Acta est hæc privilegii pagina et confirmata apud Londoniam communi consilio omnium primatum meorum, anno ab incarnatione Domini nostri Jesu Christi nongentesimo septuagesimo primo, indicatione quarta decima. Hujus doni constipulatores fuerunt, quorum nomina inferius charaxari videntur.

SUBSCRIPTIONES.

Ego Edgar, rex totius Britanniæ, præfatam libertatem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.

Ego Eilfgina, ejusdem regis mater, cum gaudio consensi.

Ego Edward, clyto (clytos) patris mei donum cum triumpho sanctæ crucis impressi.

Ego Kinedius, rex Albanis, acquievi.

Ego Mascusius archipirata confortavi.

Ego Dunstanus, Dorobernensis Ecclesiæ archiepiscopus, cum trophæo S. crucis, et cum suffraganeis præsulibus, regis donum corroboraui.

Ego Oswalde, Eboracensis Ecclesiæ primas, consentiens subscripsi.

Ego Ethelwolve, Wintoniensis Ecclesiæ minister, et Glastoniensis monachus, signum sanctæ crucis impressi.

Ego Britchelm, Fontanensis episcopus, consentiens corroboravi.

Ego Ellstan episcopus confirmavi.

Ego Oswolde episcopus acquievi.

Ego Efwolde episcopus concessi.

Ego Winsige episcopus cum signo sanctæ crucis conclusi.

Ego Segegar abbas vexillum sanctæ crucis impressi.

Ego Eacwi abbas confirmi.

Ego Ordgar abbas corroboravi.

Ego Etholgar abbas concessi.

Ego Kinworde abbas consensi.

Ego Fideman abbas consolidavi.

Ego Elpheh abbas subscripsi.

Ego Adulf, Herefordensia Ecclesiæ catascopus, corroboravi.

A Ego Elphere dux dominæ meæ sanctæ Mariæ Glastoniensis ecclesiæ libertatem omni devotione cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.

Ego Oalac dux consensi.

Ego Ethelwina dux hoc donum triumphale hagiæ crucis propriæ manus depictione impressi.

Ego Oswolde minister confirmavi.

Ego Elwrde minister corroboravi.

Ego Ethelsie minister consensi.

Ego Ellfkie minister consensi.

B Hanc privilegii paginam rex Edgarus, duodecimo anno regni sui, sacro scripto apud Londoniæ, communi consilio optimatum suorum, confirmavit. Eodemque Joannes papa XIII hanc ipsam paginam Romæ in generali synodo auctorizavit: cunctosque potioris dignitatis viros qui præfuerunt eidem concilio confirmare fecit, ad instantiam prædicti regis Edgari, et beati Dunstani, ac aliorum nobilium præscriptorum. Et ad supplementum firmioris securitatis, idem apostolicus dictum privilegium apostolica suffulsi auctoritate.

CHARTA EDGARI REGIS

Malmesburiensi cœnobio confecta anno 974.

Se indicat clericos sæculares ejecisse, monachosque vitæ regularis induxisse.

(13) Ego Edgarus, totius Albionis basileus, necnon meritumorum seu insularum regum circumhabitantium, adeo ut nullius progenitorum meorum subjectione, largitus Dei gratia suppetente, sublimatus, quid imperii mei potissimum regi regum dono darem, tanti memor honoris, solertius sæpe tractavi. Piæ igitur faulrix devotionis pervigili meæ studiositati superna subito insinuavit pietas, quæque in regno meo sancta restaurare monasteria, quæ velut muscivis scindulis, cariosisque tabulis, tigno tenua visibiliter diruta, sic (quod majus est) intus a servitio Dei ferme vacue fuerant neglecta. Idiotis nempe clericis ejectis, nullis regularis religionis disciplinæ subjectis, plurimis in locis sanctioris sericii, scilicet monachici habitus, præfeci pastores, ad ruinosas quæque templorum redintegrandas opulentos eis fiscalium munerum exhibens sumptus. Quorum unum, nomine Eluricum, virum in omnibus ecclesiasticum, famosissimi constitui custodem cœnobii, quod Angli bifario vocitant onomate Maldemelsburg. Cui pro commoditate animæ meæ, ob Salvatoris nostri, ejusque *θεοτεκεν* semper virginis Mariæ, necnon apostolorum Petri et Pauli, Aldelmique almi præsulis, honorem, particulam terræ, et nominatim terram cum pratis et silvis, munifica liberalitate restitui. Hæc a prædictis accommodata clericis a con-

C tentioso injuste possessa est Edolnoto [at. Edelnoth]: sed superatitiosa subtilique ejus disceptatione a sapientibus meis audita, et confutatione illius mendosa ab eisdem me presente convicta, monasteriali a me reddita est usui, anno Domini incarnationis nongentesimo septuagesimo quarto, regno vero mei decimo quarto, regiæ conversationis primo. *Hæc Malmesburiensis.*

SUBSCRIPTIONES.

Ego Edgarus, totius Albionis finitimorumque regum basileus, cum signo sanctæ crucis istud chi-rographum confirmavi.

Ego Dunstanus, Dorobernensis archiepiscopus, istud donum regium hagiæ crucis trophæo corroboravi.

D Ego Oswaldus, Eboracensis archiepiscopus, subscripsi.

Ego Athelwoldus, episcopus Wintoniensis, consignavi.

Ego Lefwinus, Dorcastrensium episcopus, consensi.

Ego Alstanus, episcopus Londoniensis, annui.

Ego Turketulus, abbas Croylandiæ, subnotavi.

Ego Athelgarus, abbas novi monasterii Wintoniæ, approbavi.

Ego Adulphus, abbas Burgensis, collaudavi.

(13) Ingulph. histor. Croyl., pag. 884. Malm. De gest. reg. lib. 1, cap. 8.